

Kartų skaitmeninė atskirtis darbo rinkoje: giluminė analizė

Sarmitė Mikulionienė (Lietuvos socialinių mokslų centras)

Julija Moskvina (Lietuvos socialinių mokslų centras)

Vieni tyrimai patvirtina, kad yra esminis skaitmeninis atotrūkis tarp kartų, kiti, priešingai, – argumentuoja, kad jis gali būti ne toks ryškus, kaip paprastai manoma. O kaip yra šiuolaikinėje darbo rinkoje, kur skaitmeninis raštingumas darbuotojui yra tapęs vienu iš bazinių reikalavimų? Šiuo tyrimu keliamo klausimą: kokie yra kartų skaitmeninės atskirties darbo rinkoje bruožai ir kokiais lygiais jie reiškiasi? Tyrimo tikslas – atskleisti, ar darbo vietoje egzistuoja skaitmeninis atotrūkis tarp kartų, taikant modifikuotą Scheerder et al. (2017) trijų lygių skaitmeninės atskirties schemą: 1) technologijų taikymas darbui, 2) darbuotojo skaitmeninių įgūdžių naudojimas ir 3) technologijų naudojimo rezultatai darbuotojui. Taikant aprašomuosius statistinės analizės metodus, analizuojami Europos įgūdžių ir darbo vietų tyrimo (CEDEFOP, 2021) antrosios bangos duomenys (N = 46 213), apimantys ES 27 valstybes, Norvegiją bei Islandiją. Antrosios Europos įgūdžių ir darbo apklausos anonimizuoti mikroduomenys priklauso CEDEFOP ir yra atkuriami su jų leidimu.

Tyrimo rezultatai leido patvirtinti, jog pirmojo lygmens skaitmeninė atskirtis tarp kartų egzistuoja: jaunesnių kartų darbuotojai dažniau nei vyresnieji darbo užduotims atlikti naudoja kompiuterinius įrenginius (kompiuterius, planšetinius kompiuterius, išmaniuosius telefonus ir pan.). Atotrūkis tarp kartų dar didesnis kalbant apie darbą su kompiuterizuotomis mašinomis. Antrojo lygmens skaitmeninė atskirtis tarp kartų pasitvirtino iš dalies. Bazinių skaitmeninių įgūdžių (tokių kaip naršymas internete, susirašinėjimas el. paštu) naudojimas darbe nesiskiria tarp kartų, tačiau pažangius įgūdžius, tokius kaip programavimą ir duomenų bazių valdymą, jaunesnės kartos naudoja dažniau nei vyresnės. Trečiąją kartų skaitmeninės atskirties lygmenį galėjome atskleisti tik fragmentiškai ir užčiuopėme prieštarigus skirtingų kartų darbuotojų skaitmeninių technologijų naudojimo rezultatus (vertinant jų pasitenkinimą darbu ir darbo saugumo suvokimą), kurie galimai buvo paveikti COVID-19 pandemijos valdymo priemonių.

XVI Lietuvos sociologų draugijos konferencija
GLOBALŪS IŠŠŪKIAI IR ATEITIES VISUOMENĖS
Programa ir tezės

16th Conference of the Lithuanian Sociological Association
GLOBAL CHALLENGES AND FUTURE SOCIETIES
Program and Abstracts

Leidinio viršelis: *Linas Jakučionis, Milda Pivoriūtė, dirbtinis intelektas*
(*Adobe Illustrator teksto keitimo į vaizdą generatorius*)

Lietuvių kalbos redaktorė *Danutė Petrauskienė*

Maketuotoja *Vida Vaidakavičienė*

Vilniaus universiteto leidykla
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygnas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*